

## LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

till Landstinget med förslag till

- 1) körkortslag för landskapet Åland,
- 2) landskapslag angående ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland, samt
- 3) landskapslag angående ändring av landskapslagen om motorfordonsbyrån.

### Allmän motivering

I takt med de ökande kraven på bättre och snabbare kommunikationer har kvaliteten på vägnätet och på fordonen höjts. Antalet fordon och antalet trafikolyckor har samtidigt ökat. Det totala antalet registrerade och körkortspliktiga fordon i landskapet är för närvarande drygt 15.000. I denna summa ingår personbilar, lastbilar, bussar, specialbilar, traktorer och motorcyklar. I trafikolyckor på Åland skadas årligen ca 60 personer så allvarligt att de måste söka läkarvård. Närmare en tredjedel av dessa är ungdomar mellan 15 och 24 år. Mot bakgrund av detta anser landskapsstyrelsen det angeläget att vidta alla åtgärder som kan bidra till en ökad trafiksäkerhet.

I förevarande framställning ingår förslag till införande av ett så kallat tvåstegskörkort för främst unga körkortsinnehavare. Körkortet beviljas i två steg och undervisningen delas upp i två delar, varvid den andra delen ges under en provotid om två år som är förbunden med det först utfärdade körkortet.

I framställningen ingår förslag till införande av krav på förarbevis för att få framföra moped. Undervisningen för förarbeviset skulle ges i grundskolan. Trafikundervisning ges i grundskolan redan idag med stöd av gällande läroplan. För de elever som genomgår utbildningen och klarar slutprovet utfärdas ett intyg över genomgången kurs. Enligt landskapsstyrelsen förslag skulle utbildningen bibehållas oförändrad men i stället leda fram till ett förarbevis för moped.

I framställningen ingår även förslag om införande av läroplaner för förarutbildningen. Läroplaner har för annan utbildning visat sig vara lätt tillämpbara instrument med goda möjligheter till anpassningar efter ändrade förhållanden. Förslaget medför även att onödigt detaljerade bestämmelser kan utmönstras ur lagstiftningen.

Utöver ovan nämnda förslag innehåller framställningen förslag rörande bl.a. utökade möjligheter till övningskörning samt åtgärdsförslag i syfte att komma till rätta med det ökande antalet betydande hastighetsöverträdelser.

Av praktiska skäl föreslår landskapsstyrelsen en helt ny körkortslag för landskapet Åland i stället för den landskapslag om körkort (39/73) och den landskapsförordning om körkort (64/73) som för närvarande gäller.

Landskapsstyrelsen har i anslutning till framställningen även behandlat landstingets hemställan angående kompetensprov för mopedister (mot.nr 12/1977-78 och 11/1988-89).

### Detaljmotivering

#### Körkortslagen för landskapet Åland

2 §. Enligt gällande lag krävs särskild förarutbildning för att få framföra motorfordon. Undantagna från denna regel är s.k. motordrivna anordningar som är avsedda att styras av gående (t.ex. vissa vägmaskiner) samt mopeder och med mopeder jämställda invalidfordon. För att få framföra moped krävs för närvarande endast en ålder av 15 år.

Mopedernas konstruktion och prestanda har förbättrats avsevärt under de senaste 10-20 åren. I takt därmed har antalet mopedister som varit inblandade i olyckor ökat kraftigt. En rad olika åtgärder och kombinationer av åtgärder har övervägts för att komma tillrätta med de problem som mopedtrafiken förorsakar. Bland dessa kan nämnas höjning av nedre åldersgränsen för att få framföra moped, införande av en högre åldersgräns, mopedkörkort, registrering av mopeder och förändringar vad avser tekniska krav. Liknande åtgärder har diskuterats i såväl Finland som Sverige. Några förslag till konkreta åtgärder har dock inte väckts, främst beroende på osäkerhet rörande effekterna. Dessutom har det i vissa fall ansetts att åtgärdsförslagen är alltför långtgående.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör åtgärder i någon form vidtas för att nedbringa antalet olyckor med mopeder inblandade. I likhet med myndigheterna i Finland och Sverige anser landskapsstyrelsen att de ovan nämnda åtgärderna kan vara onödigt långtgående. Landskapsstyrelsen önskar därför först prova ett system med obligatoriskt förarbevis, ett system som finns bl.a. i Danmark. Grundtanken i förslaget är att olyckssiffrorna för mopedförare kan nedbringas genom utbildning och information.

3 §. Liksom enligt gällande bestämmelser skulle förare av körkortspliktigt fordon vara skyldig att medföra körkort vid färd. Försummelse att medföra körkort är straffbar enligt vägtrafiklagen för landskapet Åland (27/83) och straffet är i

## LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING

till Landstinget med förslag till

- 1) körkortslag för landskapet Åland,
- 2) landskapslag angående ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland, samt
- 3) landskapslag angående ändring av landskapslagen om motorfordonsbyrån.

### Allmän motivering

I takt med de ökande kraven på bättre och snabbare kommunikationer har kvaliteten på vägnätet och på fordonen höjts. Antalet fordon och antalet trafikolyckor har samtidigt ökat. Det totala antalet registrerade och körkortspliktiga fordon i landskapet är för närvarande drygt 15.000. I denna summa ingår personbilar, lastbilar, bussar, specialbilar, traktorer och motorcyklar. I trafikolyckor på Åland skadas årligen ca 60 personer så allvarligt att de måste söka läkarvård. Närmare en tredjedel av dessa är ungdomar mellan 15 och 24 år. Mot bakgrund av detta anser landskapsstyrelsen det angeläget att vidta alla åtgärder som kan bidra till en ökad trafiksäkerhet.

I förevarande framställning ingår förslag till införande av ett så kallat tvåstegskörkort för främst unga körkortsinnehavare. Körkortet beviljas i två steg och undervisningen delas upp i två delar, varvid den andra delen ges under en provotid om två år som är förbunden med det först utfärdade körkortet.

I framställningen ingår förslag till införande av krav på förarbevis för att få framföra moped. Undervisningen för förarbeviset skulle ges i grundskolan. Trafikundervisning ges i grundskolan redan idag med stöd av gällande läroplan. För de elever som genomgår utbildningen och klarar slutprovet utfärdas ett intyg över genomgången kurs. Enligt landskapsstyrelsen förslag skulle utbildningen bibehållas oförändrad men i stället leda fram till ett förarbevis för moped.

I framställningen ingår även förslag om införande av läroplaner för förarutbildningen. Läroplaner har för annan utbildning visat sig vara lätt tillämpbara instrument med goda möjligheter till anpassningar efter ändrade förhållanden. Förslaget medför även att onödigt detaljerade bestämmelser kan utmönstras ur lagstiftningen.

Utöver ovan nämnda förslag innehåller framställningen förslag rörande bl.a. utökade möjligheter till övningskörning samt åtgärdsförslag i syfte att komma till rätta med det ökande antalet betydande hastighetsöverträdelser.

Av praktiska skäl föreslår landskapsstyrelsen en helt ny körkortslag för landskapet Åland i stället för den landskapslag om körkort (39/73) och den landskapsförordning om körkort (64/73) som för närvarande gäller.

Landskapsstyrelsen har i anslutning till framställningen även behandlat landstingets hemställan angående kompetensprov för mopedister (mot.nr 12/1977-78 och 11/1988-89).

### Detaljmotivering

#### Körkortslagen för landskapet Åland

2 §. Enligt gällande lag krävs särskild förarutbildning för att få framföra motorfordon. Undantagna från denna regel är s.k. motordrivna anordningar som är avsedda att styras av gående (t.ex. vissa vägmaskiner) samt mopeder och med mopeder jämställda invalidfordon. För att få framföra moped krävs för närvarande endast en ålder av 15 år.

Mopedernas konstruktion och prestanda har förbättrats avsevärt under de senaste 10-20 åren. I takt därmed har antalet mopedister som varit inblandade i olyckor ökat kraftigt. En rad olika åtgärder och kombinationer av åtgärder har övervägts för att komma tillrätta med de problem som mopedtrafiken förorsakar. Bland dessa kan nämnas höjning av nedre åldersgränsen för att få framföra moped, införande av en högre åldersgräns, mopedkörkort, registrering av mopeder och förändringar vad avser tekniska krav. Likhande åtgärder har diskuterats i såväl Finland som Sverige. Några förslag till konkreta åtgärder har dock inte väckts, främst beroende på osäkerhet rörande effekterna. Dessutom har det i vissa fall ansetts att åtgärdsförslagen är alltför långtgående.

Enligt landskapsstyrelsens uppfattning bör åtgärder i någon form vidtas för att nedbringa antalet olyckor med mopeder inblandade. I likhet med myndigheterna i Finland och Sverige anser landskapsstyrelsen att de ovan nämnda åtgärderna kan vara onödigt långtgående. Landskapsstyrelsen önskar därför först prova ett system med obligatoriskt förarbevis, ett system som finns bl.a. i Danmark. Grundtanken i förslaget är att olyckssiffrorna för mopedförare kan nedbringas genom utbildning och information.

3 §. Liksom enligt gällande bestämmelser skulle förare av körkortspliktigt fordon vara skyldig att medföra körkort vid färd. Försummelse att medföra körkort är straffbar enligt vägtrafiklagen för landskapet Åland (27/83) och straffet är i

allmänhet ordningsbot enligt landskapslagen om föreläggande av ordningsbot vid vissa trafikförseelser (24/86). Skyldigheten att medföra handlingar vid färd föreslås utsträckt till att omfatta också förarbevis för moped. Försummelse att medföra förarbevis skulle, med stöd av det föreslagna 3 § 3 mom., 69 § vägtrafiklagen för landskapet Åland och 5 § landskapslagen om föreläggande av ordningsbot vid vissa trafikförseelser, bestraffas på samma sätt som försummelse att medföra t.ex. körkort.

Enligt bestämmelsen i det föreslagna 2 mom. skulle ansvaret för att körkort och förarbevis hålls i ett sådant skick att de kan läsas vid en kontroll alltid åvila innehavaren av körkortet eller förarbeviset. Med stöd av bestämmelsen kunde polisman eller annan trafikövervakare kräva att innehavare av ett oläsligt kort eller bevis förnyar detsamma.

4-5 §§. Kring reglerna om körkort och förarutbildning pågår sedan länge såväl nordiskt som internationellt samarbete. Detta syftar främst till att uppnå likartade krav på förarutbildningen och ett ömsesidigt godkännande av körkort. En strävan är också att förenhetliga körkortsklasserna och de bokstavskombinationer som används för att i körkort ange kombinationer av behörighet för olika körkortsklasser. Enligt gällande bestämmelser utfärdas åländska körkort i huvudsak enligt de bestämmelser som arbetats fram på detta sätt. Undantagen är körkortsklasserna T och K, som används för att ange behörighet att framföra traktor respektive lätt motorcykel, och delvis det sätt på vilket kombinationer av behörighet anges. Landskapsstyrelsen föreslår att den särskilda körkortsklassen K avskaffas liksom att ett delvis nytt system för att ange kombinationer av behörighet införs. Genom bestämmelserna i de föreslagna 4 och 5 §§ skulle de åländska körkorterna i allt väsentligt anpassas efter nordisk och internationell standard.

I fråga om giltigheten av körkort utfärdade enligt de bestämmelser som nu föreslås upphävida har det intagits särskilda övergångsbestämmelser.

6 §. Genom avskaffandet av körkortsklass K innefattas i körkortsklass A behörighet att framföra såväl lätt som tung motorcykel. Liksom enligt gällande bestämmelser skulle det dock för att få framföra tung motorcykel fordras av föraren att han fyllt 18 år och avlagt examen för tung motorcykel. I körkort av klass A som, med tillämpning av dessa regler, endast berättigar till framförande av lätt motorcykel, skulle detta anges som ett villkor i körkortet.

7 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 3 § 3 mom. gällande lag.

8 §. I 1 mom. ingår målsättningen för förarutbildningen. Hur utbildningen i detalj skall utformas för att eleverna skall få de kunskaper och färdigheter som anges i målsättningen, kommer att anges i läroplaner och kursplaner som skall fastställas med stöd av de föreslagna 9 och 10 §§.

I det föreslagna 3 mom. anges att undervisningen för att få körkort av klass B eller BC är uppdelad i två delar. I praktiken innebär förslaget ett så kallat tvåstegskörkort. Undervisningen i "steg 2" kommer att inriktas på att bredda och fördjupa de kunskaper och färdigheter eleven tillägnat sig under "steg 1". Bland exempel på kurser i "steg 2" kan nämnas kurs i mörkerkörning, kurs i körning i halt väglag och förstahjälpkurs. Ett krav på grundläggande kunskaper om första hjälp kan ses som en följd av bestämmelserna i 8 § 1 mom. vägtrafiklagen för landskapet Åland. Målet är dessutom att undervisning i första hjälp skall kunna bidra till att öka medvetenheten om och förståelsen för de risker som bilkörningen kan medföra.

9-10 §§. Bestämmelserna innebär, liksom förslagen till ny körkortslagstiftning i övrigt, att huvuddelen av de detaljbestämmelser som styr förarutbildningen utmönstras ur lag och förordning. Denna typ av bestämmelser skulle i stället intas i läroplaner och kursplaner som anpassas efter de olika körkortsklasserna. Genom förslaget skulle inriktningen på och innehållet i utbildningen bestämmas enligt ett system som är likvärdigt med det som tillämpas för annan utbildning där landskapsstyrelsen har det övergripande ansvaret.

11 §. En av grundtankarna bakom införandet av tvåstegskörkort är att undervisningen framdeles borde ges under en längre tidsperiod. Genom förslagen i framställningen skulle en del av undervisningen ges efter det att eleven erhållit körkort. Med samma motiveringar föreslår landskapsstyrelsen att förarutbildningen skulle få inledas tidigare än för närvarande. Enligt gällande lag får elev påbörja förarutbildning för att få körkort för personbil tidigast tre månader innan han fyller 18 år. Enligt förslaget skulle utbildningen framdeles få inledas nio månader tidigare, d.v.s. när eleven fyllt 17 år. Utöver detta ändringsförslag överensstämmer bestämmelserna i sak med vad som för närvarande gäller enligt landskapslagen om körkort.

12-14 §§. Landskapsstyrelsen har med de föreslagna 12-14 §§ infört en delvis ny syn på förarutbildningen och på den så kallade övningskörningen. Enligt gällande bestämmelser är huvudregeln att alla som önskar ta körkort skall genomgå undervisning i bilskola. Undantag beviljas dock elever som av ekonomiska eller

andra godtagbara skäl inte har möjlighet att gå i bilskola. Dessa elever får i stället undervisning av enskilda personer som godkänts av polisen för detta ändamål. Utöver det moment av bilkörning som förekommer i bilskola eller annars under undervisningen tillåts för närvarande inte någon egentlig övningskörning. Landskapsstyrelsen föreslår ett system som, liksom enligt gällande bestämmelser, innebär att samtliga elever får viss fastställd grundutbildning, men att de därutöver under vissa särskilt angivna förutsättningar får övningköra under utbildningstiden. Kravet skulle vara att de gör det under uppsikt av en person som godkänts för ändamålet.

Tillstånd till övningskörning skulle, liksom enligt gällande lag, kunna förenas med villkor och begränsningar. Vid t.ex. beviljande av tillstånd att övningsköra med motorcykel uppställs regelmässigt som villkor att övningskörningen endast får äga rum mellan klockan 6.00 och klockan 20.00, att hastigheten inte får överskrida 40 km i timmen i Mariehamn respektive 60 km i timmen på landsbygden samt att varken passagerare eller gods får medföras.

Av ca 400 nya körkortsinnehavare per år är ca 330 (82,5 %) utbildade i bilskola och resten så kallade privatister. Landskapsstyrelsen bedömer det inte som sannolikt att förslaget skall medföra förändringar i detta avseende.

15 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 13 § 3 mom. landskapslagen om körkort och 13 § landskapsförordningen om körkort.

16 §. De föreslagna bestämmelserna om utfärdande av undervisningsintyg överensstämmer i sak med vad som för närvarande gäller enligt 14 § landskapslagen om körkort. Undervisningsintyg är en förutsättning för att få avlägga examen för alla körkortsklasser utom T. Intyget får enligt gällande lag inte vara äldre än sex månader vid examenstillfället. En liknande bestämmelse ingår i den föreslagna 31 §.

17 §. Enligt den läroplan för grundskolan som fastställdes den 3 juli 1989 ges trafikundervisning för blivande mopedförare inom ramen för den s.k. klubbverksamheten. Undervisningen är inte obligatorisk. Läroplanen har till denna del arbetats fram i samarbete med landskapsstyrelsens trafiksäkerhetskonsulent. Enligt läroplanen ingår bland annat följande moment i undervisningen: mopeden och dess utrustning, landsvägskörning, attityder och trafikövervakning samt alkohol och trafik. Undervisningen handhas av lärare vid skolan och av trafiksäkerhetskonsulenten. Efter genomgången undervisning och godkännande i examen utfärdar skolan

intyg över genomgången kurs. Detta intyg skulle, efter lagens ikraftträdande, utfärdas av skolan och polisen gemensamt och utformas som ett förarbevis för moped. Förarbevis skulle utfärdas första gången under vårterminen 1991, vilken termin avslutas den 31 maj 1991. Därpå följande dag skulle bestämmelserna om skyldighet att inneha och medföra förarbevis för att få framföra moped träda i kraft.

18-24 §§. Bestämmelserna om bilskola i 3 kap. överensstämmer i huvudsak med vad som för närvarande gäller enligt lag och förordning. Den enda större förändringen gäller giltigheten av landskapsstyrelsens tillstånd att upprätthålla bilskola. Enligt gällande lags 5 § 3 mom. kan tillstånd beviljas för en tid av högst fem år. Efter utgången av denna tid måste tillståndet förnyas. Syftet med bestämmelsen var att erhålla ett system med återkommande kontroller av bilskolorna och av den undervisning de ger. Eftersom övervakning av bilskolorna dock skall ske fortlöpande enligt bestämmelsen i 7 § gällande lag och möjligheter finns att dra in givna tillstånd i fall av misskötsel, utgör systemet med tidsbegränsade tillstånd, enligt landskapsstyrelsens uppfattning, enbart ytterligare ett kontrollsystem, vilket också uppfattats som ett inslag av onödig byråkrati. Landskapsstyrelsen föreslår därför att tillståndet framdeles skall ges tills vidare, om inte särskilda skäl föranleder annat (20 §) samt att övervakning av bilskolor och möjligheter att återkalla tillstånd införs i lagen (24 §).

25-33 §§. Bestämmelserna om examen i de föreslagna 25-33 §§ överensstämmer i huvudsak med bestämmelserna i 15-19 §§ gällande lag.

36 §. Den som genomgått trafikundervisning, uppfyller kraven för att få körkort samt avlagt godkänd examen erhåller, enligt gällande bestämmelser, ett körkort som gäller till dess han fyller 70 år. Den trafikundervisning som krävs för att få körkort som berättigar att framföra t.ex. personbil genomgås i normalfallet under en tidsperiod av 3-4 månader. Om undervisningen förläggs till sommar-månaderna är det således möjligt att de avsnitt i undervisningen som rör t.ex. mörkerkörning och körning i halt väglag inte alls kan beröras. Av denna anledning föreslår landskapsstyrelsen att undervisningen delas upp i två delar, varav den andra delen skulle ges under en provotid som är förbunden med det först utfärdade körkortet. Genom förslaget skulle utbildningstiden förlängas avsevärt, vilket skulle ge möjlighet till större noggrannhet i undervisningens alla detaljer och ett lugnare tempo i inläringen.

Som framhållits i allmänna motiveringen är ungdomar mellan 18 och 25 år överrepresenterade i statistiken över trafikolyckor. Landskapsstyrelsen föreslår därför att en provotid införs för körkort av klass B eller BC. Under provotiden skulle körkortsinnehavaren dels genomgå undervisningen i "steg 2" dels visa att han har den mognad som krävs för att framföra fordon i trafiken. Om han inte lyckas med detta upphör körkortet att vara giltigt efter två år.

38 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 22 § 4 mom. gällande lag.

39 §. Bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelserna i 22 § 5 mom. gällande lag.

40-41 §§. Bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 23 och 25 §§ gällande lag.

42 §. Om körkortsinnehavare bryter mot trafikreglerna kan påföljden, förutom eventuella bötes- eller fängelsestraff, bli att körkortet dras in eller att körförbud utfärdas för honom. Beslut om indragning av körkort fattas av polisen medan beslut om utfärdande av körförbud fattas av allmän domstol. För den enskilde körkortsinnehavaren innebär inte dessa olikheter någon skillnad i praktiken. Följden för honom blir i båda fallen att han fräntas körkortet och förlorar rätten att framföra fordon för längre eller kortare tid. Av denna anledning föreslår landskapsstyrelsen att endast benämningen körförbud framdeles används. Körförbud skulle tilldelas av såväl polis som domstol. Dessutom skulle enskild polisman få möjlighet att tilldela körkortsinnehavare ett temporärt körförbud omedelbart efter att brottet eller förseelsen uppdagats.

Enligt landskapsstyrelsens bedömning är det av trafiksäkerhetsskäl angeläget att snabbt komma till rätta med det ökande antalet hastighetsöverträdelser. Av denna anledning har landskapsstyrelsen överlämnat förslag till en höjning av bland annat ordningsböterna för fortkörning. I den föreslagna 42 § ingår ytterligare ett instrument för att komma tillrätta med fortkörningarna. Den som överskrider den högsta vägbestämda eller fordonsbestämda hastigheten med mer än 30 km i timmen skulle tilldelas ett kortvarigt körförbud. Körkortet skulle omhändertas omedelbart efter det att hastighetsöverträdelsen konstaterats. Polisman skulle dock kunna berättiga körkortsinnehavaren att t.ex. köra hem bilen. Körförbudet skulle vara i kraft i tio dagar, varefter körkortsinnehavaren återfår sitt körkort. I de enskilda

fall där t.ex. turister är inblandade skulle polismyndigheten kunna förkorta tiden för körförbudet så att fordonet kan föras ut ur landskapet. Enligt landskapsstyrelsens bedömning bör den föreslagna påföljden, ett kortvarigt men omedelbart körförbud, ha en påtagligt preventiv effekt. Landskapsstyrelsen ämnar följa utvecklingen efter införandet av systemet.

Anledningen till att 30 km/h valts som gräns är bl.a. att en förare som kör så mycket för fort måste anses medveten om sin överträdelse. Om en förare kör t.ex. 80 km/h på en vägsträcka där hastigheten är begränsad till 50 km/h har han dels överskridit två hastighetsgränser, såväl 50 som 70 km/h, dels bör han med tanke på vägens beskaffenhet, korsande vägar, trafikrytmen i övrigt inse att den högsta tillåtna hastigheten överskridits.

50 §. Den föreslagna bestämmelsen överensstämmer i sak med bestämmelsen i 34 § gällande lag.

51 §. Med stöd av bestämmelserna i 50 § skulle nordiska körkort, liksom enligt gällande lag, vara giltiga även i landskapet. Giltigheten av andra än nordiska körkort är, enligt 35 § landskapslagen om körkort, beroende av om det land som utfärdat körkortet anslutit sig till vissa internationella överenskommelser inom området. Enligt förslaget skulle detta system frångås. Vilka länders körkort som anses giltiga skulle framdeles framgå av beslut som landskapsstyrelsen skulle fatta med stöd av den föreslagna 51 §. Avsikten med förslaget är att skapa större klarhet i frågor som rör giltigheten av icke-nordiska körkort. Några förändringar i sak eftersträvas inte.

52-54 §§. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 31 och 32 §§ gällande lag.

55-56 §§. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer i sak med bestämmelserna i 37 och 38 §§ gällande lag. Den enda förändringen är att körkortsregistret framdeles skulle innehålla uppgift även om de innehar förarbevis för moped.

#### Övriga lagförslag

I vägtrafiklagen för landskapet Åland och i landskapslagen om motorfordonsbyrån (9/75) föreslås ändringar av teknisk karaktär.

Med hänvisning till det anförda föreläggs Landstinget till antagande

**Körkortslag**  
för landskapet Åland

I enlighet med landstingets beslut stadgas:

**1 kap.**  
**Allmänna bestämmelser**

**1 §**

I denna lag finns bestämmelser om körkort och om förarutbildning.

**2 §**

För att få framföra motordrivet fordon i landskapet Åland fordras giltigt körkort som berättigar till framförande av fordonet. Ett körkort är inte giltigt då giltighetstiden utgått eller då körkortsinnehavaren är tilldelad körförbud.

För att få framföra moped eller annat jämförbart fordon i landskapet fordras av föraren att han fyllt 15 år samt innehar förarbevis för moped eller giltigt körkort. För person bosatt utanför landskapet på tillfälligt besök krävs att han skall ha uppnått 15 års ålder.

Motordriven anordning som är avsedd att styras av gående får framföras utan körkort.

**3 §**

Körkort skall medföras vid färd och på anfordran uppvisas för polisman, besiktningsman eller annan trafikövervakare.

Körkort skall vara i sådant skick att det kan läsas utan svårighet. Har körkort skadats så att det inte kan läsas utan svårighet är körkortsinnehavaren skyldig att byta ut körkortet mot ett nytt.

Vad i 1 och 2 mom. sägs om körkort gäller även förarbevis för moped.

4 §

Behörighet att framföra fordon anges i körkort på följande sätt:

Bokstav

Behörighet

- A motorcykel samt motorcykel med släpfordon
- B personbil, paketbil samt övriga fordon och fordonskombinationer, vilkas totalvikt är högst 3.500 kg och i vilka finns plats för högst åtta personer utom föraren, samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg
- C lastbil och annat fordon vars totalvikt överstiger 3.500 kg och i vilken finns plats för högst åtta personer utom föraren, specialbil vars totalvikt överstiger 3.500 kg och i vilken finns plats för högst åtta personer samt fordonskombinationer vilkas dragbil hör till denna klass om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg
- D buss och fordonskombination med buss som dragbil, om släpfordonets totalvikt är högst 750 kg samt specialbil vars totalvikt överstiger 3.500 kg och i vilken finns plats för fler än åtta personer
- E fordonskombination som inte nämns under A-D
- T traktor, motorredskap, snöskoter och motordrivna anordningar jämte till dem kopplade släpfordon

# 5 §

Körkort utfärdas med följande kombinationer av bokstäver och behörighet:

A \* \* \* \*

\* B \* \* \*

\* BE \* \* \*

A B \* \* \*

A BE \* \* \*

\* B \* C \* \*

A B \* C \* \*

\* BE C \* \*

A BE C \* \*

\* BE CE \* \*

A BE CE \* \*

\* B \* C \* D \*

A B \* C \* D \*

\* BE C \* D \*

A BE C \* D \*

\* BE CE DE

A BE CE DE

T

# 6 §

Körkort av klass A berättigar till framförande av annan än lätt motorcykel först när körkortsinnehavaren fyllt 18 år och har avlagt av landskapsstyrelsen föreskriven förarexamen för annan än lätt motorcykel.

I körkort som endast berättigar till framförande av lätt motorcykel skall detta anges.

# 7 §

Fordonskombination av klass E får framföras endast av den som innehar körkort som berättigar till att framföra även dragbilen. Körkort av klass A eller B berättigar till att framföra även fordon som hör till klass T. Körkort av klass C berättigar även till att provköra och tillfälligt flytta fordon av klass D utan passagerare samt fordon av klass E utan last. Körkort av klass B berättigar även till att framföra fordonskombination av klass BE vid färd till och från plats där examen skall avläggas.

## 2 kap. Förarutbildning

### 8 §

Förarutbildning skall bedrivas så att eleverna lär sig trafikreglerna och lär sig att framföra fordon i olika situationer och trafikmiljöer på ett säkert sätt. Eleverna skall dessutom lära sig hur farosituationer undviks, olyckor förebyggs samt hur följderna av en olycka lindras.

Förarutbildningen består av en teoretisk och en praktisk del.

Undervisning för körkort av klass B och C som ges åt den som inte tidigare innehar körkort är uppdelad i två delar och ges delvis under den provtid som avses i 36 §. Undervisning som ges för att få behörighet för övriga körkortsklasser ges i ett sammanhang.

### 9 §

Läroplaner för förarutbildning antas av landskapsstyrelsen. I läroplan skall finnas bestämmelser åtminstone om

- 1) den teoriundervisning som skall ges för den aktuella körkortsklassen,
- 2) den körundervisning som skall ges för den aktuella körkortsklassen, samt
- 3) vilket slag av fordon som skall användas vid körundervisningen.

### 10 §

Inom de ramar läroplanerna anger antar motorfordonsbyrån kursplaner för den utbildning som krävs för att få avlägga examen för de olika körkortsklasserna.

### 11 §

För att få påbörja förarutbildning krävs av eleven att han skall ha uppnått en ålder av

- a) 15 år 6 månader för undervisning för att få sådant körkort av klass A som berättigar att framföra lätt motorcykel,
- b) 17 år för undervisning för att få körkort av klass B,
- c) 17 år 6 månader för undervisning för att få sådant körkort av klass A som berättigar att framföra annan än lätt motorcykel,
- d) 18 år för undervisning för att få körkort av klass C, samt
- e) 19 år för undervisning för att få körkort av klass D.

12 §

Förarutbildning ges i bilskola som verkar med tillstånd av landskapsstyrelsen.

Med landskapsstyrelsens tillstånd kan förarutbildning ges i läroinrättning i samband med yrkesutbildning.

13 §

Den som inte önskar delta i förarutbildning i bilskola får själv ordna privat undervisning under ledning av en enligt denna paragraf godkänd lärare. Vad här sägs gäller dock inte sådan undervisning som skall ges i andra delen av undervisningen för att erhålla körkort av klass B eller BC.

För att få verka som lärare för i 1 mom. avsedd person krävs tillstånd av polismyndigheten. Förutsättning för att få sådant tillstånd är att sökanden under minst tre år innehaft körkort för den aktuella fordonsklassen, att han inte under denna tid brutit mot bestämmelserna i vägtrafiklagen för landskapet Åland (27/83) på ett sätt som tyder på en oförmåga att följa dem samt att han behärskar det kunskapsområde han i egenskap av lärare förväntas lära ut. Landskapsstyrelsen kan besluta om särskild examen för lärare som avses i denna paragraf.

Undervisningen skall till sitt innehåll motsvara undervisningen enligt gällande läroplan och kursplan.

14 §

Den som påbörjat förarutbildning som avses i 12 och 13 §§ och som vill ytterligare förbättra sin körskicklighet, får övningsköra under överinseende av en enligt denna paragraf godkänd person.

Polismyndigheten godkänner person som utövar överinseende vid övningskörning under förutsättning att han under minst tre år innehaft körkort för den aktuella fordonstypen och att han inte under denna tid brutit mot bestämmelserna i vägtrafiklagen för landskapet Åland på ett sätt som tyder på en oförmåga att följa dem.

Den som påbörjat förarutbildning för att erhålla körkort för motorcykel får övningsköra ensam med tillstånd av polismyndigheten. Innan tillstånd beviljas skall sökanden visa intyg över godkänt teoriprov i förarexamen samt att han på ett säkert sätt kan framföra motorcykel.

Tillstånd till övningskörning enligt denna paragraf kan förenas med villkor och begränsningar.

Framkommer det att övningskörning bedrivs på ett sätt som inte är förenligt med dess syfte skall tillståndet omedelbart återkallas.

15 §

Vid körundervisning och vid övningskörning anses eleven inte vara förare. Ansvaret åvilar i sådant fall elevens lärare eller i 14 § 2 mom. avsedd person. Vad här sägs gäller inte övningskörning med motorcykel enligt bestämmelserna i 14 § 3 mom.

Baktill på bil och motorcykel som används för körundervisning eller övningskörning, skall fästas en skylt i form av en vit, liksidig triangel, vars sida för bil är 25 cm och för motorcykel 16 cm. På skolfordon får inte fästas reklam.

16 §

När elev genomgått förarutbildning skall bilskola eller elevens lärare utfärda ett undervisningsintyg åt eleven. Av intyget skall framgå att gällande läroplan och kursplan har följts.

17 §

Trafikundervisning för att erhålla förarbevis för moped ges i grundskola. Med landskapsstyrelsens tillstånd får undervisning ordnas även på annat sätt.

För mopedförarutbildningen i grundskola skall kommun ställa tillräckliga resurser till förfogande.

Examen anordnas av skolan och polismyndigheten gemensamt. Åt den som avlagt godkänd examen utfärdar företrädare för skolan och polismyndigheten ett förarbevis. Motorfordonsbyrån skall ofördröjligen underrättas om förarbevis som utfärdats.

3 kap.

**Bestämmelser om bilskolor**

18 §

Bilskola får upprätthållas endast med landskapsstyrelsens tillstånd.

Ansökan om tillstånd att upprätthålla bilskola skall innehålla ämbetsbetyg och utredning om att sökanden råder över sig själv och sin egendom eller, om sökanden är bolag, andelslag eller annat samfund, utdrag ut handels- eller föreningsregistret samt bolagsordning eller motsvarande bolagsavtal eller andelslags eller annat samfunds stadgar. Dessutom skall utredning om att sökanden är berättigad att idka näring i landskapet bifogas.

Innan ansökan om tillstånd att upprätthålla bilskola prövas skall utlåtande i ärendet inhämtas av motorfordonsbyrån och polismyndigheten.

19 §

Tillstånd att upprätthålla bilskola får ges fysisk eller juridisk person som anses ha förutsättningar att ge en god förarutbildning.

20 §

Tillstånd att upprätthålla bilskola kan förenas med villkor och begränsningar. Tillståndet utfärdas att gälla tillsvidare om inte särskilda skäl föranleder annat.

21 §

Bilskola skall ha en föreståndare som skall vara godkänd av landskapsstyrelsen. Föreståndaren ansvarar för att bilskolan fyller de krav som ställs i denna lag eller i de bestämmelser som antagits med stöd av denna.

Innan i 1 mom. avsett ärende avgörs skall utlåtande inhämtas av motorfordonsbyrån.

22 §

Föreståndare för bilskola och trafiklärare skall ha trafiklärarkort.

Villkor för att få trafiklärarkort är

- 1) att sökanden har körkort av minst klass A B\* C\* \*\*,
- 2) att sökanden inom Norden avlagt trafiklärarexamen eller motsvarande examen eller innehar av landskapsstyrelsen godkänd motsvarande kompetens, samt
- 3) att sökanden inte på grund av sina personliga egenskaper är olämplig som bilskollärare.

Ansökan om trafiklärarkort prövas av polisen. Trafiklärarkort beviljas för den tid som sökandens körkort är i kraft. Trafiklärarkort får inte beviljas sökande som fyllt 70 år.

Polismyndigheten kan dra in trafiklärarkort om innehavaren inte längre fyller kraven i 2 mom. Om beviljande och indragning av trafiklärarkort i övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om utfärdande av körkort och tilldelande av körförbud.

23 §

I bilskola skall finnas de läromedel och den undervisningsmateriel som behövs för undervisningen.

Läromedel och undervisningsmateriel får inte tas i bruk förrän de godkänts av motorfordonsbyrån.

24 §

Motorfordonsbyrån övervakar att bilskola uppfyller de krav som ställts på den. Finner den i sin övervakning missförhållanden eller brister skall landskapsstyrelsen underrättas därom.

Landskapsstyrelsen kan i fall av misskötsel eller bristande kvalitet på undervisningen återkalla tillstånd eller förena tidigare givet tillstånd med nya villkor och begränsningar.

4 kap.

Examen

25 §

För att få avlägga förarexamen krävs att examinanden erhållit förarutbildning i landskapet eller, om förarutbildning inte erfordras, är stadigvarande bosatt i landskapet. Examinanden skall därutöver uppfylla de krav som anges för den aktuella körkortsklassen i 26 - 30 §§.

26 §

För att få avlägga examen för körkort av klass A eller B krävs

a) att synskärpan med eller utan glasögon är minst 0,7 på det ena ögat och minst 0,3 på det andra eller, om det svagare ögat inte uppfyller detta krav, att synskärpan på det bättre ögat är minst 0,8 och att ett eventuellt synfel eller en eventuell ögonsjukdom bör anses ha avstannat minst ett år innan anmälan till examen gjordes,

b) att synfältet på åtminstone det ena ögat är normalt eller att ögonens sammanlagda synfält motsvarar minst synfältet hos ett normalt öga, samt

c) att examinanden inte lider av sådan sjukdom eller sådant lyte som väsentligt minskar eller äventyrar hans förmåga att framföra fordon eller, om han har sådan sjukdom eller sådant lyte, att den sjukdomen eller det lytet inte väsentligt påverkar hans förmåga att framföra fordon som är utrustat med automatväxel eller annan specialutrustning.

27 §

För att få avlägga examen för körkort av klass C, BE eller CE krävs

a) att synskärpan med eller utan glasögon är minst 0,7 på det ena ögat och minst 0,3 på det andra,

b) att ögonens synfält är normala,

c) att examinanden med eller utan hörapparat uppfattar vanligt tal på fyra meters håll, samt

d) att han inte lider av sådan sjukdom eller sådant lyte som väsentligt minskar eller äventyrar hans förmåga att framföra fordon.

#### 28 §

För att få avlägga examen för körkort av klass D eller DE krävs

a) att synskärpan med eller utan glasögon är minst 0,8 på det ena ögat och minst 0,6 på det andra,

b) att examinanden med åtminstone ena örat uppfattar vanligt tal på fyra meters håll, samt

c) att han uppfyller i 27 § b och d fastställda krav.

#### 29 §

För att få avlägga examen för körkort av klass T krävs att examinanden uppfyller i 26 § a och c fastställda krav.

#### 30 §

Den som vill avlägga examen skall ha uppnått en ålder av

a) 15 år för körkortsklass T,

b) 16 år för körkortsklass A

c) 18 år för körkortsklass B, BE eller C, samt

d) 21 år för körkortsklass D, CE eller DE.

#### 31 §

Den som anmäler sig till förarexamen skall för besiktningsman förete,

a) ämbetsbevis eller annan utredning, varav tillförlitligt framgår hans personuppgifter och personbeteckning,

b) ett högst sex månader tidigare utfärdat intyg över erhållen förarutbildning eller utredning om tidigare utfärdat körkort,

c) ett högst sex månader tidigare utfärdat läkarintyg, och

d) två för körkortet lämpliga fotografier.

#### 32 §

Vid förarexamen skall examinanden visa att han behärskar de ämnen som ingår i trafikundervisningen och visa att han kan tillämpa dessa kunskaper.

Förarexamen för körkort av klass T omfattar ett teoriprov. Förarexamen för

övriga körkortsklasser omfattar ett teoriprov och ett körprov.

Examinanden är skyldig att hålla erforderligt fordon för körprovet. Under körprovet anses han som förare.

### 33 §

Över godkänd förarexamen skall besiktningsman utfärda intyg. Samtidigt skall besiktningsmannen och examinanden skriva sina namn på det ena av de fotografier som avses i 31 § d punkten.

Har examinanden inte godkänts i förarexamen kan besiktningsman som villkor för att avlägga ny examen föreskriva viss tilläggsundervisning.

## 5 kap.

### Utfärdande av körkort

### 34 §

Polismyndigheten utfärdar efter ansökan körkort till sökande med hemort i landskapet. Ansökan av annan person skall tillställas polismyndigheten på sökandens hemort.

Till ansökan fogas

- a) ämbetsbevis eller annan utredning, varav tillförlitligt framgår personuppgifter och personbeteckning,
- b) intyg över högst sex månader tidigare godkänd förarexamen,
- c) ett högst sex månader tidigare utfärdat läkarintyg och om polisen prövar det nödvändigt, intyg av specialläkare, samt
- d) två för körkortet lämpliga fotografier.

### 35 §

Villkor för erhållande av körkort är

- a) att sökanden uppfyller i 25 - 30 §§ angivna krav för den aktuella körkortsklassen,
- b) att sökanden avlagt förarexamen som svarar mot körkortet,
- c) att sökanden inte till följd av fortgående missbruk av alkohol eller annat berusningsmedel eller på grund av sina personliga egenskaper kan anses olämplig som förare,
- d) att sökanden inte är tilldelad körförbud, samt
- e) att minst ett år förflutit sedan sökanden gjort sig skyldig till körning utan körkort, om inte synnerliga skäl finns för beviljande av körkort.

### 36 §

Körkort beviljas för en tid om två år (prövotid). Vad här sägs gäller dock inte om sökanden redan innehar körkort av annan klass än A eller T. I sådant fall utfärdas körkort i enlighet med bestämmelserna i 37 §.

Under prövotiden skall sökanden

a) visa att han har de kunskaper och färdigheter samt den mognad som krävs för att framföra fordon i trafiken, samt

b) genomgå av landskapsstyrelsen föreskriven tilläggsundervisning.

För sökande som visar att han uppfyller i 2 mom. ställda krav utfärdas körkort i enlighet med bestämmelserna i 37 §.

Om innehavaren av i 1 mom. avsett körkort utökar sin förarbehörighet under prövotiden, omfattar prövotiden vad som återstår av den ursprungliga prövotiden.

### 37 §

Körkort som inte är förenat med prövotid beviljas för en tid som upphör då körkortsinnehavaren fyller 70 år. Har sökanden fyllt 65 år beviljas körkortet för en tid av fem år. Giltighetstiden för körkort som berättigar till framförande av buss och tung fordonskombination upphör dock alltid när körkortsinnehavaren fyller 70 år.

Körkort kan beviljas på vissa villkor. Villkor kan ändras under körkortets giltighetstid.

### 38 §

Polismyndigheten kan av särskild orsak utfärda ett temporärt körkort för sökande som uppfyller de i 35 § stadgade kraven. Temporärt körkort gäller högst tre månader. För sökande som innehar körkort kan polismyndigheten, under samma förutsättningar, medge utökad behörighet att framföra fordon.

### 39 §

Innehar sökanden tidigare utfärdat körkort eller temporärt körkort, skall det överlåtas till polismyndigheten då han erhåller nytt.

## 6 kap.

### Hälsokontroll och förnyande av körkort

#### 40 §

Körkortsinnehavare skall för polismyndigheten förete läkarintyg inom två månader efter det han fyllt 45, 50, 55, 60 och 65 år. Detta gäller dock endast om mer än fem år förflutit sedan körkortet utfärdades.

Föreligger skäl att befara att körkortsinnehavare inte längre uppfyller de hälsokrav som gäller för att få körkort, kan polismyndigheten ålägga honom att inom två månader förete nytt läkarintyg.

Motorfordonsbyrån skall underrätta körkortsinnehavare om sin skyldighet att förete läkarintyg. Sådan underrättelse skall göras senast tre månader innan intyget skall inges. Eventuellt utebliven underrättelse befriar dock inte körkortsinnehavaren från sin i denna paragraf avsedda skyldighet.

#### 41 §

Ansökan om förnyande av körkort görs hos polismyndigheten. Till ansökan skall fogas

- 1) ett högst tre månader tidigare utfärdat läkarintyg och, om polismyndigheten anser det nödvändigt, intyg av specialisläkare,
- 2) två för körkortet lämpliga fotografier, samt
- 3) om polismyndigheten anser det nödvändigt, intyg över godkänt körprov eller utredning rörande sökandens förmåga att säkert framföra fordon.

Uppfyller sökanden i 1 mom. stadgade krav skall körkortet förnyas för en tid av högst fem år. Körkort med behörighet att framföra fordonsklasserna D, CE eller DE kan inte förnyas.

Polismyndigheten skall anmäla till motorfordonsbyrån när körkort förnyats.

## 7 kap.

### Körförbud

#### 42 §

Polisman skall tilldela körkortsinnehavare ett tio dagar långt körförbud om körkortsinnehavaren med motordrivet fordon bevisligen överskridit på väg gällande hastighetsbegränsning eller fordonsbegränsad hastighet med minst 30 km i timmen. Polismannen skall samtidigt omhänderta körkortet.

Polisman kan i fall som avses i 1 mom. berättiga den som tilldelats körförbud

att avsluta pågående färd, om det kan ske utan att trafiksäkerheten äventyras.

Har i 1 mom. avsett körförbud tilldelats person som inte är bosatt i landskapet och skall denna avbryta sin vistelse i landskapet och därför är i behov av sitt körkort, kan polismyndigheten avbryta verkställigheten av körförbudet och återlämna körkortet. Om person som avses i detta moment inom sex månader återvänder till landskapet är han skyldig att meddela polismyndigheten. Polismyndigheten skall i sådant fall omhänderta körkortet och tilldela honom körförbud för en tid motsvarande vad som återstod av det först tilldelade körförbudet.

Den som tilldelats körförbud med stöd av bestämmelserna i denna paragraf har rätt att få sitt ärende prövat av polismyndigheten. Polismyndigheten skall avgöra sådant ärende i brådsökande ordning.

#### 43 §

Körkortsinnehavare skall tilldelas körförbud av polismyndigheten

- a) om han inte längre uppfyller kraven för att få körkort,
- b) om han inte företett läkarintyg inom föreskriven tid eller avlagt föreskriven ny examen,
- c) om han vid framförande av motorfordon gjort sig skyldig till annan än i 44 § avsedd gärning som är straffbar enligt vägtrafiklagen för landskapet Åland och som tyder på allvarlig likgiltighet för trafiksäkerheten eller om han gjort sig skyldig till körning utan körkort,
- d) om han minst tre gånger inom ett år gjort sig skyldig till gärning som är straffbar enligt vägtrafiklagen för landskapet Åland, med undantag för andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförseelser, eller till radardetektorförseelse som avses i landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen (50/86), eller
- e) om han utomlands har dömts för trafikfylleri eller där gjort sig skyldig till sådan gärning.

I 1 mom. a och b punkten avsett körförbud gäller tillsvidare.

I 1 mom. c, d och e punkterna avsett körförbud gäller för en tid av högst sex månader. I fall som här avses kan polismyndigheten, i stället för att tilldela körförbud, förordna att körkortsinnehavare skall undergå ny förarexamen.

#### 44 §

Körkortsinnehavare skall tilldelas körförbud av domstol om han gjort sig

skyldig till grovt äventyrande av trafiksäkerheten, rattfylleri, grovt rattfylleri eller körning under påverkan av rusmedel.

I 1 mom. avsett körförbud gäller för en tid av högst fem år.

#### 45 §

Polisman skall tilldela körkortsinnehavare temporärt körförbud och omedelbart omhänderta körkort

- 1) om körkortsinnehavaren på sannolika skäl gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri,
- 2) om körkortsinnehavaren befaras ha gjort sig skyldig till grovt äventyrande av trafiksäkerheten eller körning under påverkan av rusmedel, eller
- 3) om förutsättningar för att tilldela körkortsinnehavaren körförbud enligt bestämmelserna i 43 § c, d eller e punkten sannolikt finns.

Polisman kan i fall som avses i 1 mom. berättiga den som tilldelats temporärt körförbud att avsluta pågående färd, om det kan ske utan att trafiksäkerheten äventyras.

#### 46 §

Har temporärt körförbud tilldelats körkortsinnehavare med stöd av 45 § 1 punkten gäller detta tills domstol avgjort ärendet. I de fall som avses i 45 § 2 punkten skall polismyndigheten utan dröjsmål uppta frågan om det temporära körförbudet skall bestå till prövning. Är det därvid sannolikt att den som tilldelats temporärt körförbud gjort sig skyldig till gärning som avses i 45 § 2 punkten skall polisen besluta att det temporära körförbudet gäller tills domstol avgjort ärendet.

Är det på grundval av förundersökningen uppenbart att domstol kommer att tilldela villkorligt körförbud med stöd av 47 § kan polismyndigheten besluta att det temporära körförbudet skall upphöra redan innan domstolen avgjort ärendet.

I de fall som avses i 45 § 3 mom. skall den polisman som tilldelat temporärt körförbud omedelbart underrätta sin förman. Polismyndigheten skall därefter ofördröjligen avgöra ärendet.

Om åtal inte väcks för en gärning som avses i 45 § 1 eller 2 punkten eller åtalet förkastas eller om körförbud tilldelas villkorligt skall polismyndigheten omedelbart återlämna körkortet. Polismyndigheten skall också omedelbart återlämna körkort när körförbud som avses i 45 § 3 punkten inte tilldelas. Skall temporärt körförbud upphöra och körkort återlämnas enligt bestämmelserna i denna paragraf, men körkortsinnehavaren gjort sig skyldig till gärning som avses i 42 §, skall körförbudet dock gälla under den tid som avses i 42 §.

47 §

Domstol kan vid tilldelande av körförbud, om allmänt intresse inte kräver annat, förklara förbudet villkorligt om innehav av körkort är nödvändigt för körkortsinnehavaren i hans yrke eller om något annat särskilt vägande skäl föreligger och gärningen inte har medfört fara för annans säkerhet. För gärning som begåtts medan körförbud, temporärt körförbud eller villkorligt körförbud är i kraft kan körförbud inte meddelas villkorligt.

Villkorligt körförbud gäller under en av domstolen fastställd tid, vars längd är minst ett och högst tre år. Om den som tilldelats villkorligt körförbud under denna tid gör sig skyldig till gärning som avses i 44 § skall domstolen verkställa körförbudet.

I domstols utslag skall nämnas de omständigheter som medför att körförbudet verkställs.

48 §

Polismyndigheten kan i stället för att tilldela körförbud, tilldela körkortsinnehavaren varning om det med beaktande av hur mycket han årligen kör och andra omständigheter, de i 43 § d punkten nämnda förseelserna inte skall anses vittna om likgiltighet för bestämmelserna och för de påföljder som ådömts eller ålagts honom för brott mot dem. Körförbud som avses i 42 § kan dock inte ersättas med varning.

Har varning tilldelats körkortsinnehavare kan ny varning inte utan synnerliga skäl tilldelas honom under en tid av ett år från tidpunkten för den första varningen.

49 §

Polismyndigheten kan förordna att körkortsinnehavare skall förnya sitt körkort om han upprepade gånger gjort sig skyldig till överträdelse av vägtrafiklagen för landskapet Åland och om det med anledning därav finns sannolika skäl att befara att han inte upprätthållit sin körskicklighet.

Innan körkort återlämnas till den som varit tilldelad körförbud kan polismyndigheten kräva att nytt läkarintyg företes. Kravet på ny examen gäller dock inte i de fall körförbud varit i kraft längre tid än sex månader men där körförbudet efter överklagande undanröjs eller bestäms till en tid understigande sex månader.

När polismyndigheten återlämnar körkort skall motorfordonsbyrån ofördröjligen underrättas.

## 8 kap.

### Bestämmelser om annat än åländskt körkort

#### 50 §

Körkort som utfärdats i nordiskt land berättigar, inom gränserna för dess giltighet, till framförande av motordrivet fordon i landskapet.

I landskapet bosatt innehavare av i 1 mom. avsett körkort har rätt att på ansökan och utan att avlägga förarexamen byta ut detta mot körkort som utfärdats i enlighet med denna lag. När här avsett utbyte av körkort sker skall samtidigt det tidigare körkortet omhändertas och sändas till den myndighet som utfärdat körkortet.

Vad i denna lag sägs om innehavare av körkort gäller i tillämpliga delar även innehavare av i 1 mom. avsett körkort.

#### 51 §

Körkort som utfärdats i annat än nordiskt land berättigar till framförande av motordrivet fordon i landskapet i enlighet med vad landskapsstyrelsen därom beslutar.

Vad i denna lag sägs om innehavare av körkort gäller i tillämpliga delar även innehavare av i 1 mom. avsett körkort.

## 9 kap.

### Yrkesmässig trafik

#### 52 §

För att få framföra personbil i yrkesmässig persontrafik fordras, förutom giltigt körkort, särskilt tillstånd av polismyndigheten.

#### 53 §

Villkor för att erhålla tillstånd till yrkesmässig persontrafik är att sökanden

- a) under en tid av minst ett år innehaft körkort som berättigar till att framföra bil,
- b) uppfyller de hälsokrav som fastställts för körkort av klass A-B\* C\* \*\*,
- c) inte på grund av sina personliga egenskaper kan anses olämplig att yrkesmässigt framföra personbil, samt
- d) har tillräcklig lokalkännedom samt kännedom om bestämmelserna om yrkesmässig persontrafik.

54 §

Tillstånd till yrkesmässig trafik får inte beviljas sökande som fyllt 70 år. Om beviljande och indragning av tillstånd till yrkesmässig trafik i övrigt gäller i tillämpliga delar bestämmelserna om beviljande av körkort och tilldelande av körförbud.

10 kap.

Körkortsregister

55 §

Motorfordonsbyrån skall föra körkortsregister. I körkortsregistret skall intas följande uppgifter om körkortsinnehavare:

- a) fullständigt namn, personbeteckning och adress,
- b) de fordonsklasser körkortet berättigar att framföra samt eventuella villkor,
- c) uppgifter om beviljande av körkort, yrkeskörttillstånd och trafiklärararkort samt om tilldelande av körförbud,
- d) straff och andra påföljder som ådömts för brott som nämns i 78 § 1 mom. vägtrafiklagen för landskapet Åland eller för annat vid framförande av motorfordon begånget brott för vilket straff är stadgat i vägtrafiklagen för landskapet Åland, med undantag för andra gärningar som bestraffas med ordningsbot än fortkörningsförseelser, eller för radardetektorförseelse som avses i landskapslagen angående tillämpning i landskapet Åland av lagen om förbud mot anordningar som försvårar hastighetsövervakningen,
- e) uppgifter om förarundervisning och -examen, samt
- f) uppgifter om tillstånd till transport av farliga ämnen.

Registret upptar även personuppgifter om de personer som saknar körkort och som dömts till straff och andra påföljder för brott som nämns i 1 mom. d punkten samt uppgifter om de straff och andra påföljder som nämnda personer ådömts för dessa brott.

Registret upptar även ovan i 1 mom. a-d punkterna avsedda uppgifter om sådana i landskapet bosatta innehavare av i nordiskt land utfärdat körkort vilka dömts till straff för i 2 mom. avsedd handling.

Registret upptar även personuppgifter om de personer som erhållit förarbevis för moped med stöd av bestämmelserna i 17 § 3 mom.

Finner myndighet vid handläggning av uppgifter i körkortsregistret oriktigheter i dessa skall myndigheten omedelbart anmäla detta till motorfordonsbyrån.

56 §

Uppgifter ur körkortsregistret får lämnas endast till polismyndigheten och andra myndigheter som handlägger körkortsärenden samt till den som uppgifterna gäller.

Utan hinder av bestämmelserna i 1 mom. kan landskapsstyrelsen tillåta att visst begränsat material i körkortsregistret under dess tillsyn studeras för vetenskaplig forskning eller annat därmed jämförligt ändamål.

Den som behandlar i körkortsregistret ingående uppgifter eller som med stöd av 2 mom. tillåtit studera material i registret får inte för utomstående yppa att i registret antecknad person frångått sitt körkort eller att körkortet återkallats, eller lämna uppgift om brott som förövats av sådan person.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

57 §

Den som bryter mot den i 56 § avsedda skyldigheten att hemlighålla uppgift skall, om inte gärningen bör bestraffas som tjänstebrott, dömas för brott mot skyldigheten att hemlighålla uppgifter i körkortsregistret till böter eller till fängelse i högst två år.

Den som på annat än i 1 mom. avsett sätt bryter mot denna lag eller med stöd därav utfärdade bestämmelser skall dömas till straff i enlighet med vad därom är föreskrivet i vägtrafiklagen för landskapet Åland.

Angående domstols rätt att avstå från att ådöma straff, åklagares rätt att avstå från att väcka åtal samt polismans rätt att tilldela anmärkning finns bestämmelser i vägtrafiklagen för landskapet Åland.

58 §

Besvär över polismyndighetens beslut enligt denna lag eller med stöd därav utfärdade bestämmelser anföras inom trettio dagar hos landskapsstyrelsen.

I annat än i 3 mom. avsett beslut som landskapsstyrelsen fattat med stöd av denna lag får, såvitt gäller lagligheten av beslutet, ändring sökas genom besvär i enlighet med vad därom är föreskrivet i lagen om tillämpningen i landskapet Åland av lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (FFS 182/79).

Motorfordonsbyråns eller besiktningsmans beslut kan inom trettio dagar överklagas hos landskapsstyrelsen. I landskapsstyrelsens beslut får ändring inte sökas.

I denna paragraf nämnda tider räknas från den dag vederbörande fått del av

beslutet, sagda dag oräknad.

Med stöd av denna landskapslag meddelade beslut kan verkställas oaktat besvär.

#### 59 §

Landskapsstyrelsen kan på synnerliga skäl medge undantag från de ålders- och hälsokrav som gäller för körkort och yrkeskörtillstånd för personbil.

#### 60 §

Landskapsstyrelsen fastställer hur körkort, förarbevis för moped, anmälningar, intyg och tillstånd som avses i denna lag skall vara utformade.

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Genom denna lag upphävs landskapslagen den 11 juni 1973 om körkort (39/73) och landskapsförordningen den 23 november 1973 om körkort (64/73).

Bestämmelserna i 2 § 2 mom. rörande krav på förarbevis för att få framföra moped träder i kraft den 1 juni 1991 och tillämpas på mopedförare födda den 1 juni 1976 och senare.

Körkort utfärdade enligt den nu upphävda lagen berättigar även framdeles till framförande av fordon i enlighet med den behörighet som anges i körkortet. Vid förnyande eller utbyte av sådant körkort skall bestämmelserna i denna lag tillämpas.

Tillstånd att upprätthålla bilskola utfärdade enligt den nu upphävda lagen gäller i enlighet med vad som anges i tillståndet. Vid förnyande av sådant tillstånd skall bestämmelserna i denna lag tillämpas.

---

### L a n d s k a p s l a g

angående ändring av vägtrafiklagen för landskapet Åland

---

I enlighet med landstingets beslut ändras 57 § och 70 § 1 mom. vägtrafiklagen

för landskapet Åland av den 25 juli 1983 (27/83) som följer:

57 §

K ö r k o r t

Motordrivet fordon får framföras endast av den som innehar giltigt körkort som motsvarar fordonets klass, om inte annat följer av körkortslagen för landskapet Åland ( / ).

70 §

K o n t r o l l   a v   f ö r a r e s   h ä l s o t i l l s t å n d

Om kontroll av hälsokraven för förare av motordrivet fordon bestäms i körkortslagen för landskapet Åland.

-----  
Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.  
-----

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om motorfordonsbyrån

I enlighet med landstingets beslut **ändras** 2 § och 10 § 1 mom. 1 och 2 punkterna landskapslagen den 6 mars 1975 om motorfordonsbyrån (9/75), av dessa lagrum 10 § 1 mom. 1 och 2 punkterna sådana de lyder i landskapslagen den 20 mars 1980 (14/80), som följer:

2 §

Motorfordonsbyrån skall

- 1) föra register över motorfordon och släpvagnar i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen om fordon i landskapet Åland (25/58),
- 2) föra körkortsregister i enlighet med bestämmelserna i körkortslagen för landskapet Åland ( / ),
- 3) besiktiga motorfordon och anordningar, samt
- 4) utföra övriga uppgifter som ankommer på byrån.

10 §

Kompetensvillkor är

- 1) för trafikinspektören: vid tekniskt institut avlagd för uppgiften lämplig ingenjörsexamen, förtrogenhet med bilbranschen och innehav av körkort med klass A B\* C\* \*\*;
  - 2) för besiktningsman: för uppgiften lämplig teknikerexamen, förtrogenheten med bilbranschen och innehav av körkort med klass A B\* C\* \*\*;
- 
- 

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1991.

Mariehamn den 9 april 1990

L a n t r å d

Sune Eriksson

Lagberedningssekreterare

Michael Patrickson

